

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 22C/15/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8723210771
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Borovská
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2024:8723210771.2

Uznesenie

Okresný súd Poprad v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX/XX, XXX XX D., prechodne A. E. A. XXX, XXX XX A. E. A., F. C., vo veci písomného podania žalobcu označeného ako „ŽÁDOSŤ“ datovaného dňom 08.08.2023 t a k t o

rozhodol:

Podanie o d m i e t a .

odôvodnenie:

1. Dňa 17.08.2023 bolo tunajšiemu súdu doručené písomné podanie žalobcu datované dňom 08.08.2023 označené ako „ŽÁDOSŤ“. V podaní žalobca uviedol: „Žiadam... súd, aby ste prejednali tú škodu, ktorú mi spravili na mojom dome, že ma vikradli a s kupolni zobrali bateriu a voda šla proudom. Dom bol prázdny. Ja bol v Čechách u sestry. Ak som sa vrátil, tak som zjstil v loupání a zavolať policii. Prišli, vodu zastavili, všetko majú ofocené. Tu Vám poselám jména tých, co mi tú škodu spravili G. G. a H. G.. Poselam fakturu akú škodu mi spravili...Žádam,, aby mi bol pridelen bezplatný advokát... Vyžadajte si prosím fotky a zápis u police, já je u seba nemám... V prílohe podania žalobca predložil upomienku Podtatranskej vodárenskej prevádzkovej spoločnosti a.s. na nezaplatenie faktúry vystavenej dňa 28.06.2023 na sumu 3 043,58 eur a rozsudok Okresného súdu Kežmarok zo dňa 28.03.2023 č. k. 11T 36/2022-229 (ďalej už len „predmetné podanie“).

2. Písomným podaním zo dňa 02.10.2023 súd v nadväznosti na žiadosť žalobcu o pridelenie advokáta bezplatne, ktorá je obsahom predmetného podania, žalobcu poučil o tom, že právnou pomoc v civilných súdnych konaniach, vrátane ustanovenia advokáta a podmienky tohto ustanovenia, zabezpečuje výlučne Centrum právnej pomoci prostredníctvom svojich 12 kancelárií, ktoré v podaní súd špecifikoval. Žalobcu poučil o možnostiach zastúpenia a jeho procesných právach v civilnom súdnom konaní podľa príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku. Podaním súd vyzval žalobcu na oznámenie zvoleného postupu v lehote 15 dní od doručenia podania. Podanie spolu s poučením bolo žalobcovi riadne doručené dňa 15.11.2023. Žalobca na výzvu súdu nereagoval.

3. Podľa § 123 ods. 2 zákona Civilného sporového poriadku podanie vo veci samej je najmä žaloba, vzájomná žaloba, zmena žaloby, späťvzatie žaloby, odpor, odvolanie, dovolanie, a ak to z povahy veci vyplýva, aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia.

4. Podľa § 127 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie

- ktorému súdu je určené,
- kto ho robí,
- ktorej veci sa týka,
- čo sa ním sleduje a
- podpis.

5. Podľa § 129 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ak ide o podanie vo veci samej alebo návrh na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia, z ktorého nie je zrejmé, čoho sa týka a čo sa ním sleduje, alebo ide o podanie neúplné alebo nezrozumiteľné, súd vyzve toho, kto podanie urobil, aby podanie doplnil alebo opravil v lehote, ktorá nemôže byť kratšia ako desať dní.

6. Podľa § 129 ods. 2 Civilného sporového poriadku v uznesení podľa odseku 1 súd uvedie, v čom je podanie neúplné alebo nezrozumiteľné a ako ho treba doplniť alebo opraviť a poučí o možnosti podanie odmietnuť.

7. Podľa § 129 ods. 3 Civilného sporového poriadku ak sa v lehote určenej súdom podanie nedoplní alebo neopraví, súd podanie odmietne; to neplatí, ak pre uvedený nedostatok možno v konaní pokračovať.

8. Podľa § 132 ods. 1, 2 a 3 Civilného sporového poriadku v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh. Opísanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy. Žalobca k žalobe pripojí dôkazy, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť.

9. Podľa § 133 Civilného sporového poriadku fyzická osoba sa v žalobe označuje menom, priezviskom, adresou trvalého pobytu alebo pobytu, dátumom narodenia alebo iným identifikačným údajom a právnická osoba sa v žalobe označuje názvom alebo obchodným menom, adresou sídla a identifikačným číslom organizácie, ak je pridelené.

10. Podľa § 136 Civilného sporového poriadku ak je to možné, žalobca v žalobe uvedie svoje telefónne číslo, elektronickú adresu, prípadne telefónne číslo a elektronickú adresu svojho zástupcu. Rovnako uvedie telefónne číslo a elektronickú adresu žalovaného a osôb, ktorých výsluch ako dôkazný prostriedok označil, ak sú mu známe.

11. Podľa § 137 Civilného sporového poriadku žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o:

- a) splnení povinnosti,
- b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu,
- c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo
- d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

12. Z predmetného podania je zrejmé, že žalobca podaním žiada priznať plnenie titulom náhrady škody spôsobenej mu vlámaním do jeho domu, ktorú mu „spravili G. G. a H. G.“. Súd preto zastáva názor, že ide o podanie vo veci samej, a to o žalobu v zmysle cit. ust. § 123 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Podanie však neobsahuje všetky podstatné náležitosti žaloby tak, ako sú vymedzené cit. ust. § 132 ods. 1 Civilného sporového poriadku, a to riadne označenie strán sporu, predovšetkým subjektov na strane žalovanej, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh. Preto súd v súlade s cit. § 129 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku uznesením zo dňa 26.01.2024 č.k. 22C 15/2023-32 vyzval žalobcu na doplnenie žaloby v lehote 15 dní od doručenia uznesenia, a to nasledovne:

- aby riadne označil strany v spore, predovšetkým žalované subjekty, od ktorých žiadosťou požaduje náhradu škody; ak ide o fyzickú osobu (príp. viacero fyzických osôb) je potrebné uviesť jej meno, priezvisko, adresu trvalého pobytu alebo pobytu, dátum narodenia alebo iný identifikačný údaj; ak ide o právnickú osobu, jej názov alebo obchodné meno, adresu sídla a identifikačné číslo organizácie; ak je to možné, žalobca v žalobe uvedie aj svoje telefónne číslo, elektronickú adresu, prípadne telefónne číslo a elektronickú adresu svojho zástupcu.

- aby riadne a úplne opísal všetky skutočnosti rozhodujúce pre posúdenie okolností vzniku škody, jej výšky a zodpovedných subjektov; predovšetkým, akú konkrétnu škodu a v akej výške žiada od žalovaného (príp. žalovaných) zaplatiť; tzn., či ide o škodu spôsobenú odcudzením veci alebo poškodením vecí, a ak áno, akých vecí a v akej výške bola takto škoda spôsobená; ak ide o škodu na majetku (na dome a pod), v čom táto škoda spočíva a v akej výške bola spôsobená; ak ide o škodu spôsobenú inak, napr. odtokom vody, aké množstvo vody v dôsledku protiprávneho konania odtieklo a určiť výšku tejto škody;

- aby doplnil podanie o žalobný návrh, tzn. o uvedenie, komu a akú konkrétnu sumu má súd rozhodnutím uložiť zaplatiť titulom náhrady škody (ako má súd rozhodnúť vo veci samej);
- aby na všetky svoje tvrdenia označil dôkazy, a predložil tie dôkazy, ktorých povaha to pripúšťa.

13. V odôvodnení uznesenia súd o. i. uviedol, že uvedenie skutočnosti, že „škodu spravili G. G. a H. G.“, nemožno bez ďalšieho považovať za riadne označenie strán sporu. Spôsobenie škody nemožno vždy stotožňovať so zodpovednosťou za škodu, s ktorou hmotné práva spája za splnenia všetkých predpokladov povinnosť zaplatiť náhradu škody v peniazoch. V zmysle cit. ust. § 132 ods. 2 Civilného sporového poriadku označenie strán sporu nemôžu nahradiť pripojené listinné dôkazy (§ viď rozsudok Okresného súdu Kežmarok č.k. 11T 36/2022 zo dňa 28.03.2023). Preto je potrebné predovšetkým subjekty na strane žalovanej riadne označiť, a to tak, ako to vyžaduje právna úprava obsiahnutá v ust. § 133 a § 134 Civilného sporového poriadku. V podaní ďalej absentuje úplné opísanie všetkých rozhodujúcich skutočností, ktoré je potrebné na to, aby súd mohol uplatnený nárok na náhradu škody subsumovať pod konkrétnu hypotézu právnej normy. Rozsah a obsah skutočností, ktoré je potrebné v žalobe úplne opísať, je daný vždy hypotézou tej ktorej právnej normy. V zmysle ust. § 132 ods. 2 Civilného o sporového poriadku ani opísanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy, teda ani na priložený rozsudok. Súd v civilnom konaní o náhradu škody spôsobenej trestným činom je viazaný iba výrokom o tom, že bol spáchaný trestný čin, a o tom, kto ho spáchal (§ 193 Civilného sporového poriadku). Výrok o spôsobenej škode je spravidla iba podkladom pre právnu kvalifikáciu skutku. Preto pokiaľ sa poškodený domáha v civilnom súdnom konaní náhrady škody spôsobenej trestným činom, za ktorý bol aj páchatel' právoplatne odsúdený, je povinný riadne špecifikovať, akej škody (v čom škoda spočíva) a v akej konkrétnej výške sa škody žalobou domáha, a na tieto tvrdenia predložiť alebo označiť aj dôkazy. Z uvedenia „...ma vikradli a s kúpeľni zobrali batériu a voda išla proudom...“, nie je zrejmé, náhrady akej škody sa žalobca žalobou v prejednávanej veci domáha, či škody spôsobenej ukradnutím vecí, poškodením niektorých častí domu, a ktorých, alebo vytečením vody, a v akej konkrétnej výške, príp. inej škody. V žalobe tiež absentuje žalobný návrh, tzn. uvedenie návrhu, ako má súd rozhodnúť, teda komu a v akej konkrétnej výške má uložiť povinnosť nahradiť škodu.

14. Uznesením súd súčasne poučil žalobcu, že ak v stanovenej lehote žalobu nedoplní, súd môže žalobu pre uvedené nedostatky považovať za žalobu nespôsobilú meritórneho prejednávania a v zmysle § 129 ods. 3 Civilného sporového poriadku žalobu odmietnuť.

15. Uznesenie bolo žalobcovi riadne doručené dňa 09.02.2024. Žalobca na výzvu súdu nereagoval. Súd mal za to, že vzhľadom na vyššie uvedené nedostatky žaloby nie je možné v konaní pokračovať a žalobu vecne prejednať. Preto podanie žalobcu odmietol. Za danej situácie, kedy žaloba je neúplná, sa totiž súdu a stranám iba vytvára priestor pre rôzne dedukcie a dohady, o akú žalobu môže ísť, namiesto tohto, aby bolo jasne a nepochybné zrejmé, čo a od koho žalobca žalobou žiada. K odôvodneniu svojho rozhodnutia súd dodáva:

16. Civilné sporové súdne konanie je dôsledne ovládané tzv. prejednacím princípom. Strany nesú zodpovednosť za vedenie a výsledok sporu v tom zmysle, že sú povinné substancovať svoje skutkové tvrdenia. Ďalšou charakteristickou zásadou civilného sporového konania je koncentračný princíp, čo znamená, že určité úkony strán musia byť koncentrované do určitého procesného štádia pod hrozbou procesnej preklúzie, tzn. nemožnosti dané procesné právo uplatniť neskôr. Z ustanovenia § 167 ods. 1 Civilného sporového poriadku jasne vyplýva, že v sporovom kontradiktórnom konaní súd musí trvať na tom, aby všetky základné nevyhnutné náležitosti žaloby boli bezpodmienečne splnené skôr, ako žalobu doručí žalovanému. Neskorší postup spočívajúci v uvádzaní ďalších skutočností a označovaní ďalších dôkazov žalobcom (v rámci postupu podľa § 167 ods. 3 Civilného sporového poriadku, či priamo na pojednávaní podľa § 181 ods. 1 a 4 Civilného sporového poriadku) nemá a nesmie slúžiť na odstraňovanie zrejmých a závažných procesných väd žaloby, ale len na obhájenie jej vecnej dôvodnosti a opodstatnenosti. V danom štádiu sa už ďalšími tvrdeniami žalobcu nemajú odstraňovať vady žaloby v tom zmysle, aby súd a žalovaná strana až vtedy zisťovali, čo a prečo vlastne žalobca žiada. Ale má sa už len žalobcom uniesť (alebo neuniesť) bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vo vzťahu k nároku, ktorý bol (a bezpodmienečne musí byť) vymedzený, riadne individualizovaný a odôvodnený už v žalobe. „Žalobca je povinný v žalobe svoj žalobný nárok riadne špecifikovať, individualizovať a konkretizovať. Predmet civilného sporu zásadne neurčuje súd, ale žalobca ako tzv. „dominus litis“ (Veľký komentár k Civilnému sporovému poriadku, Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková,

J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016, 478 s). Platí totiž dispozičný princíp, súd je viazaný žalobou. Preto nesmie priznať žalobcovi niečo iné, ako požaduje, ale ani priznať mu síce požadované plnenie, avšak z iného skutkového základu (z iného skutku,) než ktorý bol predmetom konania (porovnaj napr. rozhodnutie Najvyšší súd ČR sp.zn. 33Cdo 3311/2009).

17. Neunesenie bremena tvrdenia ako dôvod pre zamietnutie žaloby je pritom potrebné odlišovať od neúplného opísania rozhodujúcich skutočností neumožňujúceho určiť, čo vlastne má byť jej predmetom, o čom a na základe čoho má súd rozhodnúť, ktoré je dôvodom pre odmietnutie žaloby. Je nutné odlišovať tzv. základné skutočnosti (skutočnosti slúžiace k individualizácii, nezameniteľnosti nároku, pri ktorých nedostatku je namieste postupovať podľa § 129 Civilného sporového poriadku), a skutočnosti, ktoré sú pre rozhodnutie určujúce (nie sú nutné k identifikácii nároku, ich výsledok ale ovplyvňuje výsledok sporu, pri ktorých absencii neprichádza do úvahy odmietnutie, ale naopak zamietnutie žaloby). Predmetom konania je nielen žalobný nárok, ale aj jeho skutkové zdôvodnenie, z ktorého by mal žalobný nárok vyplývať. Preto na to, aby išlo o žalobu spôsobilú na meritórne prejednanie, musí táto obsahovať tak petít, ako aj jeho skutkové odôvodnenie v rozsahu dostatočnom na to, aby bolo možné aktuálne, či v budúcnosti, napr. posúdiť existenciu či neexistenciu prekážok konania (či nejde o prekážku veci začatej alebo rozsúdenej, keďže len zo samotného petitu žaloby je nemožné určiť, či ide o ten istý, totožný skutok). Aj na to, aby súd po podaní žaloby vedel posúdiť, či ide o podstatnú zmenu alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností, a teda o zmenu žaloby podľa § 140 ods.2 Civilného sporového poriadku je logicky nevyhnutné, aby rozhodujúce skutočnosti boli už v žalobe dostatočne uvedené ako jej riadna náležitosť, na ktorej je preto potrebné bezpodmienečne trvať. Toto je nevyhnutné aj preto, aby žalovaný mohol napríklad riadne realizovať svoje právo poprieť či nepoprieť skutkové tvrdenia žalobcu (§ 151 Civilného sporového poriadku). Účelom pravdivého a úplného opísania rozhodujúcich skutočností už v žalobe je nepochybne aj to, aby tieto nemohli byť žalobcami až následne účelovo menené a prispôsobované vyjadreniam žalovaného. Zákon v tejto súvislosti výslovne a jasne hovorí o pravdivom a úplnom opísaní rozhodujúcich skutočností, ktoré nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy (§ 132 ods.1 a 2 Civilného sporového poriadku).

18. Prvoradou úlohou všeobecných súdov a zmyslom civilného súdneho konania je nachádzanie hmotného práva a spravodlivé riešenie sporov medzi stranami. S touto požiadavkou sa žalobca obracia na súd žalobou. Avšak to isté očakáva, a má na to právo, aj strana žalovaná, ktorá požíva rovnaké ústavné právo na súdnu ochranu ako žalobca. Proces skúmania náležitostí žaloby a odstraňovanie jej väd preto musí byť na jednej strane veľmi dôsledný, ale zároveň citlivý, nesmie byť prepriato formalistický, aby neobmedzoval základné právo žalobcu na súdnu ochranu (viď napr. nálezy Ústavného súdu SR sp.zn. IV.ÚS 1/2002 a sp.zn. I. ÚS 139/2002). Nesmie byť ale ani preferenčný, porušovať zásady rovnosti strán sporu a zásady kontradiktórnosti. Pri odstraňovaní väd žaloby je neprípustné preferenčné zaobchádzanie, ktoré by bolo bezdôvodným zvýhodňovaním jednej strany sporu.

19. Súd ďalej považuje za potrebné v rámci formulovania všeobecných východísk, ktoré mali vplyv na jeho rozhodnutie o odmietnutí žaloby žalobcu zvýrazniť, že samotná zákonná procesná úprava prešla v posledných rokoch podstatnými zmenami, ktoré mali dopad aj na posudzovanie náležitostí žaloby a odstraňovanie väd podaní. Novou procesnou úpravou reprezentovanou Civilným sporovým poriadkom účinným od 01.07.2016 zákonodarca zásadne, úmyselne a cielene, zmenil koncepciu civilného procesu v tom zmysle, že zaviedol dôslednú koncentráciu procesu, zvýšil požiadavky na procesnú aktivitu sporových strán, a tak samé strany sporu (nie súd) sú procesne zodpovedné za výsledok sporu a znášajú sankčné dôsledky svojej procesnej pasivity (na čo treba pamätať aj pri aplikácii judikatúry vychádzajúcej z procesného právneho stavu účinného do 30.06.2016).

20. Právnym predpisom, ktorým sa v podmienkach SR riadilo civilné súdne konanie do 30.06.2016 bol Občiansky súdny poriadok (ďalej len „Občiansky súdny poriadok“). Ten až do 31.08.2003 postup odstraňovania väd podania súdom a následky ich neodstránenia upravoval tak, že ak sa napriek výzve súdu podanie neopravilo alebo nedoplnilo, a v konaní nebolo možné pre tento nedostatok pokračovať, súd konanie zastavil, pričom proti uzneseniu o zastavení konania nebolo v zmysle § 202 ods.3 písm. l) Občianskeho súdneho poriadku prípustné odvolanie. Keďže išlo o prvostupňové rozhodnutie, nebolo prípustné ani dovolanie. Za účinnosti práve takejto, pre žalobcov veľmi prísnej právnej úpravy (ktorú neskôr sám zákonodarca označil za rozpornú s ústavou), boli vydané nálezy Ústavného súdu SR sp.zn. IV.ÚS 1/2002 a sp.zn. I. ÚS 139/2002, čo je pri korektnom a úplnom odkazovaní na ne v podmienkach súčasnej (podstatne zmenenej) procesnej právnej úpravy nevyhnutné

spomenúť. Nehovoriac o tom, že nový procesný kódex na rozdiel od Občianskeho súdneho poriadku zaviedol úplne novú koncepciu konania, keď úplne opustil princíp materiálnej pravdy a zaviedol striktné princípy kontradiktórnosti sporového konania a prejednací princípy zásady formálnej pravdy, a jasne zvýšil nároky na kvalitu samotnej žaloby. Zákom č. 353/2003 Z.z. bola zákonná úprava odstraňovania väd podania v Občianskom súdnom poriadku počnúc dňom 01.09.2003 zmenená tak, že ak účastník podanie neopravil alebo nedoplnil a pre uvedený nedostatok nebolo možné v konaní pokračovať, súd odmietal podanie, ktoré by mohlo byť podľa svojho obsahu návrhom na začatie konania. Proti uzneseniu o odmietnutí podania vzhľadom na zmenu § 202 ods. 3 písm. l) Občianskeho súdneho poriadku už bolo odvolanie prípustné. Podľa dôvodovej správy k uvedenému zákonu táto zmena bola vyvolaná tým, že dovtedy platná právna úprava, na základe ktorej nebolo prípustné odvolanie proti uzneseniu súdu, ktorým zastavil konanie, ak sa napriek výzve podanie neopravilo alebo nedoplnilo, bola v rozpore s ústavou. V praxi dochádzalo k situáciám, keď sudca zastavil konanie aj z dôvodov, ktoré nemali oporu v zákone. Posudzovanie otázky, či účastník reagoval na doplnenie svojho podania podľa požiadaviek súdu v celom rozsahu, môže byť poznačené subjektívnym názorom príslušného sudcu. Z uvedeného dôvodu zákonodarca zaviedol, aby v prípade, ak súd prvého stupňa považuje doplnenie návrhu za nedostatočné, rozhodol odvolací súd, ktorý uznesenie o odmietnutí potvrdí alebo zruší, ak doplnenie bude považovať za úplné. K ďalšej zmene zákonnej úpravy došlo na základe zákona č. 428/2004 Z.z., a to zavedením možnosti, aby v prípade, ak bolo podanie doplnené alebo opravené v celom rozsahu v súlade s uznesením, ktorým bol podávateľ vyzvaný na odstránenie jeho väd, najneskôr do uplynutia lehoty na podanie odvolania proti uzneseniu o odmietnutí podania, o odvolaní proti tomuto uzneseniu mohol rozhodnúť súd, ktorý ho vydal. Od účinnosti uvedeného zákona teda podávateľ podania má v podstate až tri možnosti na správne, riadne, zákonu zodpovedajúce uvedenie všetkých náležitostí podania, čo platí aj v súčasnosti, keďže Civilný sporový poriadok v § 129 prevzal túto úpravu.

21. Podľa všeobecnej časti dôvodovej správy k novému Civilnému sporovému poriadku: „Jedným z hlavných cieľov predkladateľa bolo zabezpečiť dôslednú koncentráciu procesu a dôležitou obsahovou zmenou, ktorá je spôsobilá prispieť k efektívnemu a rýchlemu konaniu, je i zvýšenie požiadaviek na procesnú aktivitu sporových strán, a s tým spojenú procesnú zodpovednosť so sankčnými dôsledkami v prípadoch procesnej pasivity. Pre prípad, že strana lehotu zmešká a úkon neurobí, stratí možnosť úkon urobiť neskôr (tzv. procesná preklúzia)“. Pokiaľ ide o zákonné náležitosti žaloby, nemožno prehliadnúť, že zatiaľ čo úprava v § 79 ods.1 Občianskeho súdneho poriadku uvádzala, že zo žaloby muselo byť zrejmé "čoho sa navrhovateľ domáha", nová právna úprava už žalobný návrh (petit) vyžaduje ako povinnú náležitosť žaloby. Civilný sporový poriadok teda v porovnaní s predošlým procesným predpisom zásadným zvýraznením kontradiktórnosti konania a zásady formálnej pravdy (viď napr. článok 8 a 9 základných princípov) výslovným zakotvením princípu koncentrácie konania, zákazom pre súd vykonávať dôkazy, ktoré strany nenavrhl, či výslovnou úpravou, že opísanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy (§ 132 ods. 2), ako aj výslovným normatívnym zakotvením, že aj podstatná zmena alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdných v žalobe je zmenou žaloby (§ 140 ods. 2), jasne zvýšil nároky na „kvalitu žaloby“ a jej náležité odôvodnenie. A to v tom zmysle, že je nutné trvať na tom, aby už žaloba obsahovala úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, aby petit žaloby logicky z nich vyplýval, neodporoval im, bol s nimi v súlade, aby žalovaný už pri doručení mu žaloby od začiatku jasne, určito a zrozumiteľne vedel, čo a prečo sa od neho žiada, aby sa mohol riadne brániť voči uplatnenému nároku, keďže v zásade má na to k dispozícii len dve písomné vyjadrenia (vyjadrenie k žalobe a duplika, viď § 167 Civilného sporového poriadku) a následne by súd vec mal rozhodnúť na jedinom pojednávaní (§ 179 ods.1 Civilného sporového poriadku). Aj znenie ust. § 138 Civilného sporového poriadku len potvrdzuje vysoké nároky na úplnosť tvrdení v žalobe a jej odôvodnenie, keďže v ňom uvedené predbežné právne posúdenie je možné len za predpokladu existencie skutočností tvrdných v žalobe.

22. V zásade teda platí, že všetky zákonom vyžadované náležitosti žaloby má žaloba obsahovať už v čase jeho doručenia na súd (vychádzajúc z § 2 zákona č. 1/1993 Z.z. o zbierke zákonov Slovenskej republiky a tam obsiahnutej nevyvrátiteľnej domnienky o znalosti vyhlásených všeobecne záväzných právnych predpisov, teda, že o všetkom, čo bolo v Zbierke zákonov uverejnené platí domnienka, že dňom uverejnenia sa stalo známym každému, koho sa to týka). Ak tomu tak nie je a žaloba je neúplná alebo má vady, ktoré bránia jeho prejednaniu, súd postupom podľa 129 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku vyzýva na jej doplnenie alebo opravu s povinnosťou riadne uviesť, v čom je podanie neúplné alebo nezrozumiteľné, ako ho treba doplniť alebo opraviť s poučením o možnosti podanie odmietnuť (druhá možnosť uviesť správne náležitosti podania). Ak sa tak nestane a pre nemožnosť pokračovať

v konaní je podanie odmietnuté, jeho podávateľ má stále možnosť (v poradí tretiu) vady podania v súlade s výzvou súdu opraviť alebo doplniť najneskôr do uplynutia lehoty na podanie odvolania proti uzneseniu o odmietnutí podania, pričom v takom prípade súd, ktorý vydal uznesenie o odmietnutí podania o odvolaní proti uzneseniu o odmietnutí podania môže rozhodnúť sám, zrušiť uznesenie a pokračovať v konaní (§ 129 ods. 4 Civilného sporového poriadku).

23. Nemožno tiež opomenúť, že zatiaľ čo žalobca v prípade odmietnutia jeho žaloby má možnosť podať opäť riadnu novú žalobu, žalovaný, ktorý by sa mal brániť voči neúplnej a nezrozumiteľnej žalobe možnosť ďalšieho konania nemá.

24. Ústavný súd SR v uznesení sp. zn. II. ÚS 258/2005 uviedol, že súčasťou ustálenej judikatúry ústavného súdu sú rozhodnutia, ktorými ústavný súd prikazuje posudzovať žalobný návrh prísne, aby mohlo byť riadne rozhodnuté vo veci, ale nie prehnane formalisticky (sp. zn. IV. ÚS 1/02, sp. zn. I. ÚS 139/02, sp. zn. III. ÚS 180/02). V inom svojom rozhodnutí (viď uznesenie ÚS SR sp. zn. IV. ÚS 372/2018 z 20. júna 2018) k odstraňovaniu väd žaloby súdom uviedol, že odstránenie väd žaloby zo strany súdu nie je inštitút, ktorý by mal slúžiť na odstránenie pochybení žalobcu, ktoré nebránia prejednávaniu a rozhodnutiu vo veci. Jeho účelom ale nemôže byť ani „pomoc“ súdu adresovaná strane konania smerujúca k takej úprave jej postupu vo veci, aby bola v konaní úspešná.

25. Všetko vyššie uvedené možno teda zhrnúť tak, že postup súdu pri odstraňovaní väd žaloby musí byť taký, aby mu umožnil vyhnúť sa obidvom extrémom a excesom. Teda na jednej strane prepiatemu formalizmu a tým odopretiu práva na súdnu ochranu vo vzťahu k žalobcovi, a na druhej strane porušeniu práva na súdnu ochranu žalovaného tým, že mu doručí nezrozumiteľnú, nejasnú žalobu, voči ktorej sa mu ukladá brániť hoci z nej nebude vôbec vedieť čo a prečo sa od neho chce. Súd musí rešpektovať ústavný princíp rovnosti účastníkov, nestrannosť súdu, a s tým spojenú povinnosť súdu postupovať bez narušenia procesnej rovnováhy medzi stranami sporu. Súd nesmie opomenúť, že strany sporu majú v konaní rovnaké postavenie spočívajúce v rovnakej miere možnosti uplatňovať prostriedky procesného útoku a procesnej obrany okrem prípadu, ak si povaha prejednávanej veci (spory s ochranou slabšej strany, čo nie je tento prípad) vyžaduje zvýšenú ochranu strany sporu s cieľom vyvažovať prirodzene nerovnovážne postavenie strán sporu (čl. 6 základných princípov Civilného sporového poriadku).

26. Nie všetky nedostatky podania sú nedostatkami, ktoré bránia v konaní pokračovať. Nedostatkom, ktorý bráni riadnemu pokračovaniu v konaní, je však aj podľa rokmi ustálenej súdnej praxe vždy vada žaloby, pre ktorú nie je bez dôvodných pochybností zrejmé, čoho sa žalobca domáha (podporne napr. Občanský soudní řád, komentář, I. díl, JUDr. Handl, JUDr. Rubeš, Praha 1985, strana 253). Keďže predmet sporu je vymedzený pomocou dvoch znakov, a to 1. pomocou požadovaných účinkov súdneho rozhodnutia vyjadrených žalobným petitom a 2. pomocou skutkového základu, na to, aby bolo zrejmé, čo je predmetom sporu, musia byť splnené obidva znaky. Nestačí teda, ak podanie obsahuje len petit, ktorý síce sám osebe bude perfektný, vykonateľný, určitý a zrozumiteľný, avšak bude k nemu absentovať opísanie rozhodujúcich skutočností, tak isto ako nestačí uviesť len rozhodujúce skutočnosti, ak k nim chýba petit, ktorý by z nich logicky vyplýval.

27. V zmysle § 127 ods. 1 v spojení s § 132 ods. 1 Civilného sporového poriadku obligatórnou náležitosťou žaloby je, okrem iných, nielen presné, určité a zrozumiteľné označenie, čo sa ňou sleduje a žalobný návrh, ale aj opísanie, ktorej veci sa návrh týka, resp. pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, o ktoré sa tento návrh na rozhodnutie opiera (odôvodnenie petitu), ktorých opísanie je prejavom tzv. povinnosti tvrdenia, teda povinnosti substancovať (vytvoriť materiálny základ) svoje skutkové tvrdenia tak, aby na ich základe mohol súd rozhodnúť. Podľa rozhodnutia Ústavného súdu SR vo veci sp. zn. I. ÚS 192/2015 „tak, ako súd nie je spôsobilý konať a rozhodnúť o podaní, z ktorého nevyplýva návrh na rozhodnutie (absencia petitu), rovnako nie je spôsobilý rozhodovať ani o navrhovanom petite, ak nie je náležite odôvodnený (absencia odôvodnenia), ktoré zložky návrhu, t. j. petit aj jeho odôvodnenie, je nevyhnutné vnímať a posudzovať v ich vzájomnom súzvuuku a jednote ako zložky jednoliateho celku (návrhu na začatie konania). Pri posudzovaní náležitostí podania je ich splnenie potrebné posudzovať s prihliadnutím na znenie podania ako celku, ktorého jednotlivé elementy sa navzájom dopĺňajú. Avšak v prípade zistenia súdu o nejasnosti, neurčitosti alebo nezrozumiteľnosti podania, prípadne niektorej jeho zložky v kontexte celého podania, súd vyzve navrhovateľa, aby tieto nedostatky doplnil alebo opravil s poučením, že v prípade neodstránenia týchto nedostatkov, kvôli ktorým nebude môcť pokračovať v konaní o podaní, ktoré by podľa svojho obsahu mohlo byť návrhom na začatie

konania, takéto podanie odmietne. Nepochybné presný, určitý a zrozumiteľný petit nie je vyjadrením iba formálnych náležitostí návrhu na začatie konania, ale je aj nevyhnutným predpokladom toho, aby súdne rozhodnutie bolo (z materiálneho hľadiska) vykonateľné a aby nastali právne účinky, ktoré navrhovateľ sledoval podaním návrhu na začatie konania, a motívy, dosiahnutie ktorých navrhovateľ vyjadril a zdôvodnil aj v odôvodnení svojho návrhu. Neúplnosť, nezrozumiteľnosť alebo nesprávnosť petitu, ktorý nekorešponduje so zvyškom návrhu, najmä s jeho odôvodnením, spravidla zakladá prvotnú nemožnosť súdu pokračovať v konaní, kým sa tento návrh neopraví alebo nedoplní, a to na základe výzvy konajúceho súdu“.

28. S poukazom na vyššie uvedené podľa názoru súdu nedostatky vyššie uvedených náležitostí žaloby žalobcu bránia jej vecnému prejednaniu uznesenia a pokračovaniu v konaní. Podľa uznesenia Krajského súdu v Prešove sp.zn. 5Co 130/2018: „Súd nie je orgán, ktorého úlohou je tvoriť skutkovú podstatu právneho problému a tak konštruovať spis zo skutkových a právnych útržkov označených účastníkom. Len riadnym spôsobom v žalobnom návrhu vymedzený predmet konania predstavuje dostatočne spôsobilý základ pre vecné prejednanie a rozhodnutie žaloby. Z podaní žalobcu súd nezistil, čoho sa žalobca konkrétne domáha a čo by mohlo byť predmetom tohto konania... Zo žaloby musia byť bezpochyby zrejmé všetky rozhodujúce skutočnosti, o ktoré žalobca opiera svoje nároky prípadne aj s uvedeným odkazom na právny predpis vzhľadom k tomu, že súd rozhoduje na základe zisteného skutkového stavu podľa ust. § 215 ods. 1 CSP a je viazaný žalobným návrhom, teda žalobou v zmysle ust. § 216 ods. 1 CSP“.

29. Odmietnutie žaloby nebráni žalobcovi podať riadnu novú žalobu so všetkými požadovanými náležitosťami. Súd aj touto cestou žalobcu opakovane poučuje, že ako strana sporu má právo dať sa zastúpiť advokátom, obrátiť sa na advokáta za účelom kvalifikovanej právnej pomoci pri spísaní žaloby so všetkými zákonom predpísanými náležitosťami, prípadne obrátiť so žiadosťou o ustanovenie advokáta na Centrum právnej pomoci, na ktoré sa žalobca podľa zistení súdu doposiaľ, aj napriek riadnemu poučeniu súdu zo dňa 02.10.2023, neobrátil.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Poprad na Krajský súd v Prešove (§ 357 písm. b) Civilného sporového poriadku).

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku v odvolaní sa má uviesť ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka konania, ďalej sa má uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 Civilného sporového poriadku prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Podľa § 129 ods. 4 Civilného sporového poriadku ak sa podanie opraví alebo doplní v celom rozsahu v súlade s výzvou podľa odseku 1 najneskôr do uplynutia lehoty na podanie odvolania proti uzneseniu o odmietnutí podania, o odvolaní proti tomuto uzneseniu môže rozhodnúť súd, ktorý ho vydal.